

Caleidoscop muzical

Ne place jazz-ul

Quartetul pianistului Sorin Zlat, prezent în decembrie, la concertul de sărbători al Filarmonicii „Mihail Jora”, dirijat de Juan Cantarell, a revenit pe scena Ateneului cu o călătorie muzicală pe tărâmurile de vis.

Așadar, Sorin Zlat (România) - pian, Gianni Gagliardi (Spania) - saxofon, Gianluca Renzi (Italia) - contrabas, Iulian Nicolau (România) - baterie, muzicieni din școli și generații diferite, uniți de jazz, sub umbrela „*The Land of Dreams*”.

Concertul „*The Land of Dreams*” a cuprins compoziții personale de pe albumul *Endurance* lansat de Sorin în anul 2015, creații noi ce vor fi incluse pe următorul album al pianistului, compoziții semnate de saxofonistul Gianni Gagliardi – și contrabasistul Gianluca Renzi.

Pianist, clarinetist și compozitor, Sorin Zlat a studiat la Liceul de Artă din Bacău, unde l-am avut elev. De altminteri, băcăuanii își amintesc descinderea sa de anul trecut la Bacău, când a sosit din S.U.A pentru a inaugura pianina din Aeroportul „George Enescu”. Sorin concertează în Europa și America de Nord, bucurându-se de succes în: Elveția, Spania, Israel, Belgia, Turcia, Franța, Italia, Anglia și Olanda. Deținător a numeroase premii naționale și internaționale, este unul dintre cei mai reprezentativi pianisti de jazz ai noii generații de artiști români, care în ultimii ani a primit distincții precum Marele Premiu în cadrul Competiției de Jazz din Jacksonville, Florida (2015), la Monaco (2013), Montreux (2015), precum și Premiul pentru „Cel Mai Bun Muzician de Jazz”. Invitat ca headliner la „Jacksonville Jazz Festival 2017”, Sorin Zlat a concertat pe aceeași scenă alături de Chick Corea Trio, Joey Alexander Trio, Gerald Clayton și Gregory Porter. Apariții recente includ prestații în cluburi celebre precum Birdland și Smalls din New York, Music Village și Jazz Station din Bruxelles, Vortex, Pizza Express, Ronnie Scott's Jazz Club din Londra, Clubul Nardis din Istanbul, Clubul Jazz Cafe din Montreux, Clubul B-flat din Berlin sau participarea la festi-

valuri de prestigiu precum Montreux Jazz Festival, Jacksonville Jazz festival, Izmir Jazz festival, Bruxelles Jazz Festival, Pera Fest Istanbul, Getxo International Jazz Festival din Spania, Monaco Jazz Festival etc.

Alături de Zlat se află saxofonistul Gianni Gagliardi, pe care Ron Net-sky de la *Rochester City Newspaper* îl consideră cea mai strălucitoare stea a scenei jazzistice din Brooklyn, cu un sunet unic, care a studiat la Paris și New York, fondatorul *BCN Jazz Collective*. Italianul Gianluca Renzi este contrabasist, compozitor, aranjour, profesor și inginer de sunet. Prezența sa este remarcată la cele mai importante concerte de jazz. Student la clasa de percuție a Universității de Muzică bucureștine, Iulian Nicolau, are șansa de a cânta cu artiști de marcă ai jazz-ului românesc.

După excepționalul spectacol din 22 ianuarie, mergem pe un alt tărâm de vis. Clasic. Concertul din 24 ianuarie a marcat Ziua Unirii.

La pupitrul Orchestrei filarmo-nice „Mihail Jora” este Valentin Doni. A studiat la Institutul de Arte „G. Muzicescu” din Chișinău, cu prof. Isai Alterman și la cea de compoziție a prof. Pavel Rivilis. În 1990-1992 a studiat dirijatul cu maestrul Ovidiu Bălan, iar între 1992-1993 s-a perfecționat la Conservatorul Național Regional din Rueil, Malmaison (Franța), cu prof. Jean-Sebastien Bereau. A mai beneficiat de stagii de perfecționare în anul 2000, la Academia de Muzică din Lyon și la Filarmonica din Lille (Franța). Valentin Doni a fost din 1991 dirijor permanent al Orchestrei Simfonice a Filarmonicii Naționale din Republica Moldova. Este dirijor permanent la Filarmonica „Mihail Jora”. În anul 1999 a primit titlul de Maestru în artă, iar în 2002, Guvernul Francez i-a conferit titlul de Cavaler al Ordinului în Arte și Litere.

Solistul serii, aclamat pe marile scene ale lumii, Domenico Nordio interpretează *Concertul pentru vioară și orchestră în Re Major op. 61* de Ludwig van Beethoven. Domenico s-a născut în Veneția, în 1971. Considerat copil-minune, Domenico Nordio a susținut primul recital la 10 ani și la 16 a câștigat Concursul internațional Viotti din Vercelli, cu legendarul Yehudi Menuhin ca președinte de juriu. Obține premii la concursuri precum: Thibaud (Paris), Sigall - Viña del Mar și Francescatti - Marsilia, iar în 1988 obține Marele Premiu Eurovision. Nordio este singurul italian din istorie care și-a ad-judecat acest premiu.

Nikolai Rimski – Korsakov, autorul binecunoscutei suite simfonice „Șe-herazada”, a imaginat povestea muzicală orientală a celor 1001 de nopți în: *Marea și corabia lui Sindbad, Prințul Kalender, Tânărul Prinț și Tânăra Prințesă și Festival la Bagdad, Marea. Corabia lovin-du-se de stânci*.

La Chișinău, orchestra Filarmonicii Naționale „Sergei Lunchevici” a interpretat, cu prilejul acestei zile *Suita „Privești moldovenești”* a lui Mihail Jora, sub bagheta dirijorului Mihail Agafița.

Concert la Sala Ateneu, în ultima zi de ianuarie

Protagonistii simfonice, veniți din Spania și Italia, au prezentat publicului lucrări de: Carl Maria von Weber, Teresa Proccacini și Robert Schumann.

La pupitrul, Juan Cantarell, dirijor care a studiat la Royal Academy of Music din Londra, cu Sir Colin Davis, Colin Metters și George Hurst și s-a perfecționat la cursuri de master în Italia, la Accademia Chigiana din Siena cu: Ferdinand Leitner, Ilia Musin și Valery Gergiev.

Soliști: chitaristul Lapo Vanucci care susține o bogată activitate concertistică atât ca solist cât și în diferite formații camerale, în special cu trioul Rospigliosi împreună cu care a dat viață la numeroase compoziții de muzică contemporană.

Pianistul Luca Torrigiani – care în prezent se dedică cu precădere activității didactice – și-a început cariera artistică în 1992 cu un prestigios turneu în Japonia, unde a avut onoarea să cânte și pentru familia imperială într-un concert privat.

Cercul magic

Ascultând acordurile frenetice ale baletului *Amorul vrăjitor*, pe care Manuel de Falla l-a compus pe parcursul a patru luni (decembrie 1914 - aprilie 1915), la comanda unei celebre dansatoare de flamenco – *Pastora Imperio* – poți înțelege ardoarea unei pasiuni și gelozia pe care o provoacă. Prima audiție, la Teatrul Lara din Madrid este un eșec. Versiunea simfonică va avea succes, de la prima sa audiție, din 28 martie 1916, cu orchestra din Madrid. *Dansul ritual al focului*, atmosfera șatrei țigănești, vrăjitoria construită pe canavaa superstițiilor

andaluze îi plasează pe Candelas și Carmelo într-un joc cu farmece, ritualuri și incantații malefice. Cântece ale dragostei, ale durerii, clamate de o mezzosoprană, dansuri senzuale sau antrenante ale exorcizării sau terorii, cu efecte de fanfară sau de clopote, crează o atmosferă bine ritmată și fantastică.

La Sala Ateneu, nu demult, ați ascultat și celălalt balet compus de Manuel de Falla, *Tricornul*. Ambele lucrări au fost mult inspirate de participarea autorului la reprezentațiile baletelor lui Igor Stravinski.

Siete canciones españolas - Șapte cântece spaniole: El paño moruno, Seguidilla murciana, Asturiana, Jota, Nana, Canción, Polo – aduc în prim plan cântecul popular iberic.

După *Șeherezada* lui Korsakov, acum, *Suita pentru orchestră, op. 34, Capriciul spaniol*. Nu întâmplător, Virgil Popa, dirijorul român, stabilit de peste douăzeci de ani în Spania, a ales pentru programul său suita cu cinci părți. Nikolai Rimski Korsakov folosește o culegere de cântece, reunite în *Ecos de Espana*. Lucrarea are caracter ciclic, astfel încât *Alborada se reia, după Scenă cu cântec țigănesc și Fandango Asturiano*.

O nouă călătorie muzicală, împreună cu Manuel de Falla și solistul serii de 7 februarie, baritonul Luis Santana.

La Paris, unde compune lucrările pe care le-am ascultat astă seară, ajunge cu o bursă pe care i-o oferă Regatul Spaniol, la propunerea lui Isaac Albeniz. De Falla petrece timp cu Debussy, Ravel, Turina. Culorile și vitalitatea muzicii mi-au adus în imagine dealul Sabika, Alhambra și Cordoba, accentele arabe și vizita în cercul magic al castelelor și grădinilor Spaniei.

Cu Federico García Lorca, Manuel are un proiect – cum spunem astăzi – mai exact, un concurs de muzică populară „Concurs de Cante Jondo”. „El s-a dus în Granada pentru a avea timp și liniște și Granada i-a dat înapoi armonie și eternitate”, scria Juan Ramon Jimenez.

La final de concert am audiat cele 3 *Dansuri fantastice op. 22: Exaltación, Ensueño, Orgía* de Joaquín Turina, compuse pentru pian în anul 1920 și orchestrate, șase ani mai târziu.

Seara iubirii

Alaîn Paris își amintește de prima întâlnire cu orchestra din Bacău, când a apreciat vivacitatea spirituală, eleganta sensibilitate, rapiditatea de adaptare, pe care le regăsisse și la alte orchestre românești. Aici, se adăuga o bună concen-

trare și disponibilitate de a îndeplini exigențele dirijorului. Muzician de elevată condiție, cu o bogată experiență, muzicolog care știe să își aleagă repertoriile atât spre beneficiul publicului cât și al creșterii calității aparatului orchestral pe care îl are în față, Alaîn Paris – alături de care am avut șansa să cânt, chiar la înregistrarea CD-ului cu *Simfonia a V-a* de Philippe Chamouard, are o deosebită carismă și de aceea câștigă sufragiile cunoscătorilor.

Cuvintele lui Chamouard: este responsabilitatea artei să ne dezvăluie orice formă de frumusețe, mi se par a se potrivi perfect lui Alaîn Paris care, cu vasta sa experiență, știe să ofere și soluțiile pentru ca muzica să devină nu doar redare, ci artă.

Caleidoscop muzical

Gândit ca uvertură secundară a operei *Benvenuto Cellini, Carnavalul roman* este un superb tablou simfonic compus de Hector Berlioz în anul 1844. După această deschidere, urmează *Concertul nr.1 în Mi bemol Major pentru pian și orchestră* a lui Franz Liszt, ce a fost cântat la Weimar, în 1855, cu autorul la pian, sub bagheta lui Berlioz.

La vârsta de 14 ani, Vlad Dimulescu – interpretul serii, a început cariera de pianist-concertist, fiind solist al orchestrei simfonice din Brașov, sub bagheta dirijorului Ilarion Ionescu-Galați. A urmat o susținută activitate concertistică în majoritatea centrelor muzicale ale țării. Este prof. univ. dr., șeful catedrei de pian principal la Universitatea Națională de Muzică din București.

Pasionat de dramele lui Shakespeare, Hector Berlioz este atras de *Romeo și Julieta*. Simfonia dramatică cu același nume, pe libretul lui Émile Deschamps are prima audiție încununată de succes în 24 noiembrie 1839 la Conservatorul parizian. Lucrarea are trei secțiuni. Alaîn Paris a ales patru tablouri: *Roméo seul / Fête chez Capulet; Scène d'amour; Scherzo de la reine Mab*, din partea a II-a și *Roméo au tombeau* din partea a III-a, care se interpretează, de obicei, în concert.

În 14 februarie se serbează Valentine's Day. Sărbătoarea păgână a romanilor, Lupercalia s-a transformat în cea comercială, ce și-a construit eșafodajul pe iubire. Valentin, preotul despre care se spune că a fost martirizat în anul 269, este considerat patron al îndrăgostiților.

La Filarmonica „Mihail Jora” ați ascultat povestea muzicală a celor mai cunoscuți îndrăgostiți: Romeo și Julieta!

Primăvară muzicală

Concertul în La Major pentru vioară și orchestră creat de Wolfgang Amadeus Mozart în anul 1755 deschide seara muzicală de joi, 21 februarie la Sala „Ateneu”. Solista, Cristina Anghelescu, muzician de top, cu o carieră încununată cu sute de concerte, recitaluri și importante premii internaționale, ne delectează cu sonorități inefabile, de o extraordinară calitate, într-un opus care frizează perfecțiunea.

Simfonia a II-a în do minor, ca și prima din cele nouă lucrări de gen compuse de Anton Bruckner a fost considerată „ultimă adiere a spiritului schubertian”.

Ea excelează prin dimensiunile mult mai extinse, desfășurând în continuare o viață debordantă, cu reliefări puternice, ne asigură muzicologul Mihai Moroianu.

Michel Lancelot scria în monografia sa, apărută la Ed. Seghers, Paris, 1964: „Dacă există în Muzică un aspect uman, unul național și altul universal, nu întâlnim nici un alt creator la care aceste trei elemente să fie reunite cu ațita plenitudine ca la Anton Bruckner... El cuprinde și unește într-o singură imagine pământescul cu divinul, temporalul cu eternul, cântecul pădurilor și al câmpiilor cu cel al ursitei omenești, în esența sa cea mai elevată, cea mai definitivă”...

Orchestra Filarmonicii „Mihail Jora” a fost condusă de Andrea Barizza, invitat să dirijeze mai multe concerte în stagiune. Un împătimit al muzicii bruckneriene, pe care o studiază cu real interes.

Mărțișor muzical

Vineri, 1 martie, la ora 18,30, Valentin Doni a acompaniat într-un Concert de concerte doi membri ai orchestrei băcăuane: Emil Stancu și Ioana Mardare, în *Concertino pentru oboi și orchestră* de Johann Wenzel Kalliwoda și *Concertul pentru violă și orchestră* de Béla Bartók.

La final, tânărul Aron Cavassi a interpretat *Simfonia spaniolă pentru vioară și orchestră* de Édouard Lalo, lucrare dedicată lui Pablo de Sarasate.

Aron, fiul compozitoarei Carmen Cârnelci și al prim violoncelistului Dan Cavassi, bursier în 2011 la Academia Menuhin din Elveția, a cucerit 50 de premii. Aparițiile violonistului – admis în anul 2014 la Universitatea de Arte din Berlin – ca solist, în formații camerale de duo sau trio, cuceresc deopotrivă atenția publicului și a specialiștilor.

Ozana KALMUSKI ZAREA